

ÖREBRO

Protokoll

Ks 66/2015

2015-11-03

Jämställdhetsdelegationen

Datum: 2015-10-30
Klockan: 09:00 - 12:00
Plats: Lagrummet, Rådhuset

Närvarande: Murad Artin (V), ordförande
Fisun Yavas (S)
Sara Maxe (KD)
Lars Johansson (C)
Linn Andersson (M)
Helena Ståhl (SD)
Ewa Ottonius (MP)
Sara Maxe (KD)

Maria Cederskär, tjm
Johanna Ek, tjm
Mia Stålgren Patiño, sekreterare

Frånvarande: Ulrica Solver-Gustavsson (FP)

1. Protokolljusterare
Som protokolljusterare utses Linn Andersson (M).
2. Anmälan av övriga frågor
Mia Stålgren Patiño anmäler två övriga frågor:
 - SKL's arbete med modellkommuner
 - Möjligheten för Örebro kommun att stå värd för Jämställdhetsdagarna 2017
3. Strategi för giffri miljö
Andreas Sävenstrand (tjm) bemöter delegationens synpunkter på igångsättningsbeslutet för strategi för giftfri miljö. Andreas informerar om att strategiarbetet har fokuserats kring följande områden: upphandling, giftfri förskola/skola, kemiska produkter, förorenade områden och kommunkoncernens byggande.

På delegationens synpunkt om att **gravida och ammande kvinnor är extra känsliga för kemikalier** svarar Andreas att gravida och ammande kvinnor inte är en specifik målgrupp för någon kommunal verksamhet. Målgruppen kan dock vara relevant att beakta vid nybyggnationer.

Vad gäller delegationens synpunkt om att **könsssegregerade arbetsplatser som är olika kemikalieintensiva** informerar Andreas att manligt dominerade arbetsplatser har den största mängden och värsta sortens kemikalier. Kvinnligt dominerade arbetsplatser är mindre kemikalieintensiva. Inom strategiområdet ”kemiska produkter” kommer strategin att utgå ifrån varje förvaltnings ”värstingar” och på detta sätt förbättra arbetsmiljön på samtliga förvaltningar utifrån dess förutsättningar.

Vad gäller delegationens synpunkt om att **beakta att elever är flickor och pojkar** konstaterar Andreas följande utifrån olika arbetsområdena:

- Upphandling: följande produkter har listats utifrån att ha stor påverkan på hälsa/miljö: kemiska produkter, förbrukningsmaterial (omsorg), lekmaterial, byggprodukter/entreprenader och IT-utrustning.
- Giftfri förskola/skola: flickor och pojkar kan traditionellt leka olika lekar och exponeras olika mycket. Strävan är att ersätta *samtliga* problematiska produkter inom rimliga ekonomiska ramar. Det kan finnas behov av att analysera åtgärder som bedöms som svåra ur ett genusperspektiv (t.ex. soffor, skötbordsunderlägg, madrasser, vaxdukar, matförpackningar, förvaringslådor, etc.)
- Förorenade områden: Genusaspekt ej relevant.
- Kommunkoncernens byggande: Frågan har väckts om det ställs olika krav beroende på typ av lokal och bör detta göras? Det är t.ex. troligt att fler gravida vistas i nya vård- och omsorgsboenden och förskolor än i stadsbyggnadshus.

4. Jämställdhet i skolans likabehandlingsarbete

Maria Lindborg (tjm) föredrar Örebro kommuns arbete vad gäller jämställdhet och likabehandling i skolan utifrån skrivelser i ÖSB.

Vad gäller **studieresultat och meritvärden** på kommunövergripande nivå har gruppen pojkar sämre resultat generellt sett än flickor. Andelen elever i åk 9 som inte var behöriga till gymnasiet år 2014 uppgick till 11,8 % för flickor och 18,9 % för pojkar. Andelen flickor som ofta besväras av huvudvärk, sömnproblem, stress, oro och nedstämdhet är högre än andelen pojkar.

Inom **genusredovisning** har vårterminens resultat av betyg/måluppfyllelse analyserats utifrån ett genusperspektiv. Den könsuppdelade statistiken är en god hjälp när verksamheten analyserar sina resultat. Alla rektorer från förskoleklass – skolår 9 har deltagit i en utbildningssatsning i fördjupad analys av måluppfyllelse. Resultatet har blivit att det finns en fördjupad analys och högre genusmedvetenhet i beskrivningarna i de interna kvalitetsrapporterna från rektorerna.

Vad gäller **trygghetsarbetet** ska alla enheter årligen upprätta en trygghetsplan. Trygghetsarbetet ser däremot olika ut i de olika enheterna. Fokusområden som lyfts fram är otrygga platser, strukturerad rastvårdsverksamhet, kamratstödjure m.m. Rutiner för att anmäla och

utreda trakasserier och kränkande behandling fungerar bättre och bättre och mindre allvarliga ärenden uppmärksammas i högre grad än tidigare. Blanketterna för att anmäla trakasserier och kränkande behandling är uppdelade på kön, men ej utifrån diskrimineringsgrund. Maria skickar med frågan om huruvida detta förtydligande bör göras i blanketterna.

Vad gäller elevers **psykiska ohälsa** fortsätter utbildningen för elevhälsoteamen i metoden DISA (Din Inre Styrka Aktiveras). Handlingsplanen för ogiltig frånvaro har beslutats i nämnd och implementeras nu på skolorna.

Grundskolenämnden har 21 indikatorer, varav 17 når målvärdet. Indikatorer inom jämställdhetsområdet som inte når målvärdet:

- årligen genomföra en genderbudget analys når inte målvärdet i nuläget men beräknas göra det till årsskiftet.
- andel flickor och pojkar i grundskolan som avslutar sina studier med minst godkänt betyg i alla ämnen har inte ökat utifrån målvärdet.

För närvarande pågår ett arbete med att se över det främjande och förebyggande trygghetsarbetet samt rastvärdverksamheten.

5. Jämställdhetsperspektiv i upphandling

Eva Nordlund (tjm) informerar om Örebro kommuns möjligheter att ställa jämställdhetskrav i upphandlingen. Lågt räknat upphandlar enbart Örebro kommun för c:a 2 miljarder kr/år (länet för c:a 9 miljarder kr/år). I egenskap av stor inköpare har kommunen möjlighet att ställa krav på leverantörer som främjar jämställdheten i samhället.

Det går att ställa krav kring jämställdhetspolicy/plan, hur ledarskap, kommunikation och samverkan genomförs i förhållande till jämställdhetspolicy/planen, hur uppföljning sker i förhållande till uppställda jämställdhetsmål, åtgärder som vidtas i syfte att verka för en jämn könsfördelning bland de anställda, åtgärder som vidtas i syfte att säkerställa en jämn könsfördelning i uttag av föräldrapenning. Det går också att ställa krav på metoder och uppföljning, laguppfyllelse och kunskap/erfarenhet.

Den nya avdelningen för upphandling och uppföljning har börjat se över vilka indikatorer som går att följa upp och på vilket sätt.

Om ett år önskar delegationen följa upp det arbete som pågår inom upphandlingsområdet.

6. Ny Jämställdhets- och ickediskrimineringsplan 2016-2019

Maria Cederskär (tjm) presenterar förslag till Jämställdhets- och ickediskrimineringsplan 2016-2019 (JID-plan).

Enligt lag ska **Uppföljning av föregående plan** finnas med i den nya JID-planen. Uppföljningen föreslås läggas som en bilaga till planen. Maria kommer att maila ut förslag till bilaga. Synpunkter skickas direkt till Maria.

Delegationen beslutar enligt föreliggande förslag till Jämställdhets- och ickediskrimineringsplan 2016-2019 (se bifogad fil). Helena Ståhl (SD) reserverar sig mot mål 4b, ”Andelen medarbetare med utländsk bakgrund ska spegla befolkningen i arbetsför ålder” samt aktiva åtgärder nr. 5.1.2, ”Aktivt använda möjligheten till positiv särbehandling vid likvärdiga meriter för att möjliggöra en jämnare könsfördelning inom yrkeskategorin”.

7. Jämställdhetsdagarna, deltagande 2016 och värdskap 2017

Murad Artin (V), Fisun Yavas (S) och Lars Johansson (C) anmäler intresse att delta i Jämställdhetsdagarna 2016. Johanna Ek (tjm), Mia Stålgren Patiño (tjm) och Renée Andersson (tjm) från Enheten för hållbar utveckling kommer att delta.

Under Jämställdhetsdagarna i Malmö 2016 kommer Johanna Ek att leda en workshop om jämställdhetsbudgetering.

Jämställdhetsdagarna kommer att arrangeras varje år och Örebro kommun kommer att ansöka om värdskapet 2017. Lena Baastad och Staffan Isling ställer sig positiva till initiativet. Konferensen inträffar i januari eller februari. Väljer Jämställdhetsdagarna att förlägga konferensen i Örebro 2017 kommer detta att påverka kommunens medverkar i Malmö i januari.

8. Omvärldsbevakning

- *Jämställdhetsutredningens slutbetänkande*
Mia Stålgren Patiño (tjm) informerar om Jämställdhetsutredningens slutbetänkande [*Mål och myndighet – en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken*](#).

Utredningen har följt upp och analyserat jämställdhetsutvecklingen under de senaste 10 åren samt hur jämställdhetspolitiken genomförts. Utredningen konstaterar att utvecklingen går långsamt och även om det går framåt på en del områden är samhället långt ifrån jämställt. För att påskynda utvecklingen föreslås tydligare jämställdhetspolitiska mål och en jämställdhetsmyndighet.

- *FN:s nya utvecklingsmål*
Den 25 september fattade FN beslut om nya globala mål för hållbar utveckling till år 2030. Medan Milleniemålen fokuserade på fattigdomsbekämpning går de nya utvecklingsmålen längre och fokuserar på ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Jämställdhet och kvinnors och flickors bestämmanderätt har fått ett eget mål, mål 5.
- *Ny handlingsplan för jämställdhet och utveckling i EU*
En ny handlingsplan för jämställdhet och kvinnors egenmakt har antagits i EU. Planen lyfter fram tre prioriterade områden: trygga kvinnors och flickors fysiska och psykiska integritet, främja kvinnors ekonomiska rättigheter och stärka kvinnors och flickors talan och deltagande. Handlingsplanen gäller även EU:s externa relationer i stort.
- Överenskommelse mellan SKL och regeringen

Regeringen och SKL har kommit överens om att stärka jämställdhetsarbetets inriktning mot män och pojkar. Överenskommelsen innebär möjligheter att utveckla jämställdhetsarbete i kommuner, landsting och regioner och omfattar 10 750 000 kr under 2015-2016. Insatserna ska syfta till:

- Att öka kunskapen om styrkor, svagheter och möjligheter med fokus på män, pojkar och maskulinitetsnormer.
- Att uppmärksamma mäns och pojkars roll, ansvar och perspektiv i såväl pågående som nya initiativ för ökad jämställdhet
- Att inspirera till särskilda insatser för att påverka destruktiva och begränsande normer kring maskulinitet.

9. Övriga frågor

- *Modellkommun för jämställdhet*
Murad Artin (V), Johanna Ek (tjm) och Charlotta Karlsson-Andersson (tjm) har deltagit i 3 möten som arrangerats av SKL. Örebro kommun kommer att gå vidare med benchmarking med Malmö stad vilket kommer att innebära att Örebro ger kunskap om gender budgeting och får kunskap om jämställd myndighetsutövning.
- *Jämställdhetsseminariet på måndag*
Inbjudan till jämställdhetsseminariet den 2 november har spridits dåligt i nämnderna. Andra kanaler än nämndernas funktionslådor behöver användas.

10. Landsbygdsprogrammet

Andreas Sävenstrand (tjm) föredrar Landsbyggsprogrammet. Programmet ska fungera som en gemensam vägvisare för kommunens långsiktiga arbete att skapa utveckling och tillväxt på landsbygden. Programmet fokuserar på sex målområden 1) Demokrati, samverkan och lokalt inflytande, 2) En växande befolkning i hela kommunen, 3) Ett framgångsrikt näringsliv, 4) Närhet till samhällsservice, 5) Goda kommunikationer på landsbygden och 6) Ett aktivt föreningsliv.

Andreas påtalar att de tydligaste beröringspunkterna mellan landsbygdsprogrammets mål och målen i Strategi för ett jämställt Örebro finns inom målområde 1, 3 och 6.

Landsbygdsprogrammet är ute på remiss och svar ska lämnas senast den 4 december. KS kommer inte att lämna synpunkter utan Programområdesnämnderna. KD-beredningen ska titta på Programområdesnämndernas svar (se bifogat remissvar).

Vid delegationens sammanträde den 27 november ska förslag till yttrande presenteras. Mia Stålgren Patiño (tjm) distribuerar landsbygdsprogrammet och tar emot synpunkter fram till den 27 november.

Mia Stålgren Patiño, sekreterare

Justerat den

november 2015

Murad Artin, ordförande

Linn Andersson, justerare